

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора біологічних наук, професора, Л.А. Томашевської
на дисертаційну роботу Усенко Тетяни Вікторівни "Морфологічний та
морфофункціональний стан периферичної крові щурів WISTAR
HANNOVER за гострої інтоксикації деякими фунгіцидами групи
триазолу та механізми їх гематотоксичної дії", представлену на здобуття
наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 14.03.06 –
токсикологія

Актуальність теми. Глобалізація використання хімічних речовин з метою підвищення врожайності сільськогосподарських культур призвела до виникнення небезпеки інтоксикації населення внаслідок виробництва й застосування отрутохімікатів та накопичення їх залишків в різних об'єктах оточуючого середовища. На сьогоднішній день в Україні використовується майже 3000 хімічних засобів захисту рослин. Забруднюючи навколишнє середовище, токсичні хімічні речовини порушують природні біоценози, проникають в ґрунт, воду і рослини, акумулюються в організмі тварин та людей і можуть спричинити важкі наслідки для здоров'я.

З активною хімізацією сільського господарства та зростаючою небезпекою для популяції постає необхідність ретельного дослідження впливу пестицидів на організм з метою оцінки їх токсичності. При цьому вивчення системи крові обумовлено ризиком виникнення патологічних станів під зовнішнім впливом та підвищенням захворюваності населення на хвороби крові та кровотворних органів. За статистикою Європейської асоціації гематологів (European Hematologists Association) та даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, в світі поширюються гематологічні хвороби. За даними Міністерства охорони здоров'я України, спостерігається підвищення захворюваності населення на хвороби крові та кровотворних органів в структурі загальної захворюваності. На жаль, інформація щодо відсотку розвитку гематологічних захворювань хімічної етіології у жителів України в літературі відсутня, даних про дослідження стану крові та кровотворення

недостатньо. Тому, зважаючи на таку ситуацію, належна оцінка ефектів впливу хімічних речовин та, зокрема, пестицидів на систему крові є надзвичайно актуальною для сьогодення.

У зв'язку з цим, дисертаційна робота Усенко Тетяни Вікторівни на тему: «Морфологічний та морфофункціональний стан периферичної крові щурів Wistar Hannover за гострої інтоксикації деякими фунгіцидами групи триазолу та механізми їх гематотоксичної дії» є актуальною, а проведені дослідження своєчасними, оскільки забезпечують наукове підґрунтя для розв'язання теоретичних та практичних завдань токсикології.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана в рамках плану НДР ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя МОЗ України» за темою: «Наукове обґрунтування сучасних нормативних вимог до застосування пестицидів і агрохімікатів: прогнозування віддалених ефектів дії (канцерогенної, мутагенної, тератогенної активності, репродуктивної токсичності, хронічних інтоксикацій)» №№ державної реєстрації 0108U007458 та 0112U001133.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій та значення їх для науки і практики. Провідним науковим положенням дослідження є доведена роль гематотоксичності триазолів за основним механізмом – цитотоксична дія на клітини крові та додатковими механізмами – цитохімічна активність внутрішньоклітинних ферментних систем і порушення процесів кровотворення.

Метою роботи було визначення особливостей морфологічного та морфофункціонального стану системи крові та кровотворення щурів за умови гострої пероральної інтоксикації деяких фунгіцидів триазольної групи та встановлення механізмів їх гематотоксичної дії.

Поставлену мету автор досягнула шляхом чітко визначених наукових завдань: